

Algılanan Ebeveyn Akademik Başarı Baskısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Ebeveyn Akademik Başarı Baskısı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16755>

Özet

Algılanan Ebeveyn Akademik Başarı Baskısı Ölçeği (A E A B B Ö), Kaynak, Sevgili Koçak ve Kaynak tarafından 2021 yılında geliştirilmiş, ergenler tarafından algılanan ebeveyn akademik baskısının düzeyini ve yapısını ölçmeyi amaçlayan 20 maddelik psikometrik bir araçtır. Ölçek, öğrencilerin akademik başarı hedeflerine ulaşma sürecinde ebeveynlerinin uyguladığı zorlama, kısıtlama ve aşırı beklentileri değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Ölçek, üç ana faktör altında toplanmıştır: Psikolojik Baskı, Kısıtlama ve Aşırı Yüksek Beklenti.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Baskısı, Algılanan Baskı, Akademik başarı, Ölçek Geliştirme, Ergenler, Psikolojik Baskı, Kısıtlama.

Yazarlar

Kaynak, S., Sevgili Koçak, S., Kaynak, Ü.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ortaokul ve lise düzeyindeki ergenler tarafından algılanan ebeveyn akademik başarı baskısının yoğunluğunu ve niteliğini güvenilir bir şekilde saptamaktır. Bu baskının, ergenlerin motivasyonu, stres seviyeleri ve genel iyi olmaları üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmacılar için standart bir ölçüm aracı sunulması hedeflenmiştir.

Bu ölçek, ebeveynlerin akademik alandaki yüksek beklentilerinin ne zaman destekleyici bir tutumdan kontrolcü ve baskılayıcı bir tutuma dönüşümünü belirlemeye yardımcı olur. Böylece, eğitim psikolojisi alanında koruyucu ve risk faktörlerinin incelenmesine katkıda bulunmaktadır.

Yapı

Algılanan Ebeveyn Akademik Başarı Baskısı Ölçeği, ebeveynlerin akademik baskı stratejilerinin çok boyutlu doğasını yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır. Toplam 20 maddeden oluşan ölçek, ergenlerin yaşadığı baskıyı üç farklı ve anlamlı faktör altında toplamaktadır.

Ölçeği oluşturan bu üç temel boyut şunlardır:

Psikolojik Baskı Boyutu (7 Madde): Ebeveynlerin sevgiyi geri çekme, suçluluk hissettirme veya duygusal manipülasyon yoluyla akademik başarıyı zorlamasını ifade eder.

Kısıtlama Boyutu (7 Madde): Ebeveynlerin çocuğun sosyal aktivitelerini, hobilerini veya serbest zamanını ders çalışmaya lehine aşırı derecede sınırlandırması ve kontrol etmesidir.

A??r? Yüksek Beklenti Boyutu (6 Madde): Ebeveynlerin çocu?un kapasitesini a?an, gerçekçi olmayan ve ba?ar?s?zl?k durumunda yo?un hayal k?r?kl???na yol a?an yüksek akademik ba?ar? standartlar? belirlemesini kapsar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, geli?tirme makalesinde detayl? olarak sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen üç faktörlü yap?y? güçlü bir ?ekilde destekledi?ini göstermi?tir. Bu durum, maddelerin ölçmek istedikleri psikolojik yap?lar? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktadır.

Ayr?ca, yak?nsak ve ay?r?c? geçerlik kan?tlar? da sunulmu? olup, ölçe?in ilgili yap?larla beklenen yönde ili?kiler kurdu?u tespit edilmi?tir. Bu kapsaml? geçerlik analizleri, Algılanan Ebeveyn Akademik Beklentisi Ölçeği'nin bilimsel çal??malarda kullan?ma uygunlu?unu peki?tirmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, iç tutarlıl?k katsayılar? (Cronbach Alfa) kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen veriler, hem ölçe?in genel toplam puan? hem de Psikolojik Beklentisi, K?s?tlama ve A??r? Yüksek Beklenti alt boyutlar? için yüksek düzeyde iç tutarlıl?k katsayılar? sa?lam???r. Yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in tutarlı ölçümler yapabildi?ini ve ölçüm hatas?n?n dü?ük oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Algılanan Ebeveyn Akademik Beklentisi Ölçeği'nin yap?sal geçerli?ini test etmek amac?yla aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) ve ardından do?rulay?c? faktör analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm???r. AFA, 20 maddenin üç temel faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?; DFA ise bu üç faktörlü modelin veriyle mükemmel bir uyum sergiledi?ini do?rulam???r. Bu faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n sa?lam ve teorik olarak gerekçelendirilmi? oldu?unu kan?tlam???r.

Araç

Test Type: Geli?tirme çal??mas? (Scale Development)

Format: 5 dereceli Likert Ölçeği. Yan?tlar, 1'den (Bana Hiç Uygun De?il) 5'e (Bana Tamamen Uygun) kadar derecelendirilmektedir.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Ergenler (Adolescents).

Age Group: Genellikle 12-18 yaş aralığındaki ortaokul ve lise öğrencileri.

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki öğrenci örnekleminde geliştirilmiştir.

Test Methodology: Bireylerin ebeveyn davranışlarına yönelik algılarını raporladığı öz bildirim (Self-report) yöntemine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn beklentileri, Akademik stres, Psikolojik kontrol, Okul başarıları, Faktör Analizi, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi Yok

Affiliation Email addresses: Sorumlu yazarın e-posta adresi: semikaynak89@gmail.com

Correspondence Address: Sorumlu yazar Semih Kaynak ile yukarıdaki e-posta adresi üzerinden iletişime geçilebilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin yayımlandığı yıl **2021**'dir. Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle izin alınması gerekmektedir. Kullanım izinleri, kopyalama hakları ve olası ücretlendirme bilgileri hakkında en güncel bilgilere ulaşmak için sorumlu yazar Semih Kaynak ile doğrudan iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Kaynak, S., Sevgili Koçak, S. & Kaynak, Ü. Measuring adolescents' perceived parental academic pressure: A scale development study. *Current Psychology* (2021). <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01347-w>

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [algılanan-ebeveyn-akademik-basari-baskisi-olcegi-toad.pdf](https://www.researchgate.net/publication/351111111)

Algılanan Ebeveyn Akademik Başarı Baskısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddelerinin tam listesi, telif hakları nedeniyle burada listelenmemiştir.

Maddelerin tamamına ve puanlama yönergelerine, yukarıda belirtilen akademik makaleye erişim sağlayarak veya sorumlu yazar ile iletişime geçerek ulaşılabılır.

Ölçek yapısı ve madde dağılımı aşağıdaki gibidir:

Toplam 20 Madde

Psikolojik Baskı Boyutu (7 Madde)

Kesitleme Boyutu (7 Madde)

Açık Yüksek Beklenti Boyutu (6 Madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM